

**III WOJEWÓDZKI KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ETAP II – REJONOWY

22 stycznia 2020 r.

Kod pracy ucznia

Suma punktów

Czas pracy: **60 minut**

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **53 punkty**

Instrukcja dla ucznia

1. W wyznaczonym miejscu arkusza z zadaniami konkursowymi wpisz swój kod.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych stronach są wydrukowane 23 zadania.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji Konkursowej.
4. Test składa się wyłącznie z zadań zamkniętych.
5. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
6. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem.
7. Nie używaj korektora.
8. Rozwiązania zadań zamkniętych, w których wybierasz poprawną odpowiedź lub poprawne odpowiedzi spośród podanych w zadaniu (oznaczonych symbolami literowymi), zaznacz w arkuszu w kółku, np.:
9. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl krzyżykiem, np.: i zaznacz kółkiem inną wybraną odpowiedź, np.:
10. W teście znajdują się również zadania zamknięte typu prawda/fałsz oraz zadanie na dobieranie. Podczas ich rozwiązywania stosuj się do poleceń zapisanych w zadaniu.
11. Przy rozwiązywaniu zadań możesz korzystać z brudnopisu. Brudnopis nie podlega sprawdzeniu.

Powodzenia!

Przeczytaj uważnie tekst I, a następnie wykonaj zadania 1–3.

TEKST I

Dziwnym trafem pewnego ranka, dawno, dawno temu, w czas dla świata spokojny, gdy mniej na nim było zgiełku, a więcej zieleni, gdy hobbici żyli liczni i szczęśliwi, a Bilbo Baggins zjadłszy śniadanie, stał pod swymi drzwiami i ćmił olbrzymią, długą, drewnianą fajkę, sięgającą mu prawie do kosmatych palców u nóg (porządnie wyszczotkowanych) — przechodził tamtędy Gandalf. Gandalf! Gdybyście o nim słyszeli bodaj ćwierć tego, co ja — a ja słyszałem ledwie małą cząstkę tego, co o nim mówią — już byście wiedzieli, że czeka was na pewno niezwykła historia. Gdziekolwiek bowiem zjawił się Gandalf, opowieści i przygody jakby cudem wyrastały dokoła niego. Nie przechodził drogą pod Pagórką od bardzo dawna, a mianowicie od śmierci swego przyjaciela, Starego Tuka, toteż hobbici niemal zapomnieli, jak wygląda. Małe hobbitki zdążyły podorastać przez czas, gdy Gandalf bawił w sobie wiadomych sprawach daleko za Pagórką i po drugiej stronie Wody.

Nic więc nie podejrzewał Bilbo, gdy owego ranka zobaczył małego staruszka w wysokim, spiczastym, niebieskim kapeluszu, w długim szarym płaszczu przepasanym srebrną szarfą, z długą siwą brodą sięgającą poniżej pasa, obutego w ogromne czarne buty.

— Dzień dobry — powiedział Bilbo i powiedział to z całym przekonaniem, bo słońce świeciło, a trawa zieleniła się pięknie. Gandalf jednak spojrzał na niego spod bujnych, krzaczastych brwi, które sterczały aż poza szerokie rondo kapelusza.

— Co chcesz przez to powiedzieć? — spytał. — Czy życzysz mi dobrego dnia, czy oznajmiasz, że dzień jest dobry, niezależnie od tego, co ja o nim myślę; czy sam dobrze się tego ranka czujesz, czy może uważasz, że dzisiaj należy być dobrym?

Zadanie 1. (0–3 pkt.)

Zaznacz poprawne dokończenia zdania.

Tekst I pochodzi z

- A. utworu zaliczanego do gatunku fantasy.
- B. powieści.
- C. utworu epickiego.
- D. powieści realistycznej.
- E. utworu lirycznego.
- F. utworu zaliczanego do dramatu.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Świat przedstawiony podobny do tego z tekstu I, występuje w

- A. „Katarynce”.
- B. „W pustyni i w puszczy”.
- C. „Opowieściach z Narnii”.
- D. „Mikołajku”.

Zadanie 3. (0–8 pkt.)

Oceń prawdziwość poniższych zdań, dotyczących tekstu I. Wstaw znak X do właściwej rubryki.

	Zdanie	Prawda	Falsz
A.	W tekście I pojawiają się trzy różne nazwy własne miejsc.		
B.	Imię głównego bohatera utworu występuje w tekście I w mianowniku oraz w dopełniaczu.		
C.	Słowa wypowiedziane na powitanie czarodzieja były dla Gandalfa jednoznaczne.		
D.	Narrator nie ujawnia się w tekście I.		
E.	Czarodziej to bohater epizodyczny w utworze, z którego pochodzi tekst I.		
F.	W zdaniu 1. nie ma przymiotników w stopniu wyższym.		
G.	Palców u stóp hobbita nie pokrywały włosy.		
H.	Gandalf gwarantował, że wraz z jego przybyciem nic niezwykłego się nie wydarzy.		

Przeczytaj tekst II (hasła z dwóch słowników) i rozwiąż zadania 4–8.

TEKST II

hob•bit -ita, -icie; ci –ici, te -ity, -itów

hobbit «mały stwór występujący w literaturze fantastycznej»

• hobbitka

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Podane hasła pochodzą

- A. ze słownika ortograficznego i języka polskiego.
- B. ze słownika ortograficznego i frazeologicznego.
- C. ze słownika wyrazów bliskoznacznych i języka polskiego.
- D. ze słownika ortograficznego i poprawnej polszczyzny.

Zadanie 5. (0–1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

W haśle *hob•bit* • oznacza

- A. miejsce akcentu wyrazowego.
- B. miejsce poprawnego podziału wyrazu przy przenoszeniu do następnego wiersza.
- C. miejsce podziału wyrazu na podstawę słotwórczą i formant.
- D. miejsce podziału na temat i końcówkę.

Zadanie 6. (0–1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Dwie formy wyrazu *hob•bit* występują w

- A. dopełniaczu liczby pojedynczej.
- B. w mianowniku liczby mnogiej.
- C. w celowniku liczby mnogiej.
- D. w miejscowniku liczby mnogiej.

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Cząstki podane po wyrazie *hob•bit* w haśle to

- A. przyrostki.
- B. końcówki przypadków.
- C. zakończenia form wyrazowych w różnych przypadkach.
- D. formanty słotwórcze.

Zadanie 8. (0–2 pkt.)

Zaznacz poprawne dokończenia zdania.

Wyraz *hobbitka*

- A. nie jest rodzaju męskiego.
- B. występuje także w formie męskiej oraz nijakiej.
- C. utworzono za pomocą przedrostka *-ka*.
- D. to żeński odpowiednik hobbita.

Przeczytaj tekst III i rozwiąż zadania 9–19.

TEKST III

Jan Kochanowski „Pieśń II” (fragment)

Serce roście patrząc na te czasy!
Mało przed tym^[1] gołe były lasy,
Śnieg na ziemi wysszej^[2] łokcia^[3] leżał,
A po rzekach wóz nacięższy zbieżał^[4].

Teraz drzewa liście na się wzięły,
Polne łąki pięknie zakwitnęły;
Lody zeszyły, a po czystej wodzie
Idą statki i ciosane łodzie.

Teraz prawie^[5] świat się wszystek śmieje,
Zboża wstały, wiatr zachodny wieje;
Ptacy sobie gniazda omyślają^[6],
A przede dniem śpiewać poczynają. [...]

Źródło: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesni-ksiegi-pierwsze-piesn-ii/> (dostęp: 09.12.2019).

Zadanie 9. (0–6 pkt.)

Wybierz właściwe objaśnienia wyrazów z pieśni. W tabeli pod cyframi, którymi oznaczono w wierszu dawniejsze wyrazy, wpisz litery, przy których zamieszczono ich współczesne znaczenia. **UWAGA:** objaśnień jest więcej niż wyrazów zaznaczonych w pieśni.

A. naprawdę; B. wyżej; C. na prawo; D. dawna miara długości, ok. 60 cm; E. przejechał; F. projektować; G. uciekł; H. niedawno.

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]

Zadanie 10. (0–6 pkt.)

Oceń prawdziwość poniższych zdań, dotyczących tekstu III. Wstaw znak X do właściwej rubryki.

	Zdanie	Prawda	Falsz
A.	W 1. wersie zwrotki 3. nie znajduje się uosobienie.		
B.	Tekst III zaliczyć należy do liryki.		
C.	Tekst III to utwór stroficzny.		
D.	W 3. i 4. wersie zwrotki 2. znajdują się dwa epitety.		
E.	We fragmencie pieśni ujawnia się podmiot liryczny.		
F.	Początkowe słowa w pieśni można by zastąpić zawołaniem „W górę serca”.		

Zadanie 11. (0–1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenia zdania.

Tekst III został napisany

- A. na przełomie wieku XV i XVI.
- B. w wieku XVI.
- C. na przełomie wieku XVI i XVII.
- D. w wieku XVII.

Zadanie 12. (0–2 pkt.)

Zaznacz ilustracje, na których został przedstawiony Mistrz z Czarnolasu.

Źródło: Wikipedia (dostęp: 30.11.2019).

Zadanie 13. (0–2 pkt.)

Zaznacz poprawne dokończenia zdania.

Z twórczości autora „Pieśni II” pochodzą także cytaty:

- A. Wszystkie płacze, wszystkie łzy Heraklitowe/ I lamenty, i skargi Symonidowe [...].
- B. Gwiazdy błękitne, kwiateczki czerwone/ Będą ci całe poemata składać [...].
- C. O zła Persefono,/ Mogłaś tak wielu łzam dać upłynąć płono? [...].
- D. W głuchej puszczy, przed chatką leśnika,/ Rota strzelców stanęła zielona [...].

Zadanie 14. (0–2 pkt.)

Zaznacz poprawne dokończenia zdania.

Zdanie złożone współrzędnie

- A. znajduje się w wersie 1. zwrotki 1.
- B. zaczyna się w wersie 2. zwrotki 1.
- C. znajduje się w wersie 1. zwrotki 2.
- D. zaczyna się w wersie 1. zwrotki 2.

Zadanie 15. (0–2 pkt.)

Zaznacz poprawne dokończenia zdania.

W ostatnim wersie zwrotki 2.

- A. wszystkie wyrazy się odmieniają.
- B. nie odmienia się tylko jeden wyraz.
- C. znajdują się cztery samodzielne części zdania i jedna niesamodzielna.
- D. występuje zdanie złożone podrzędnie.

Zadanie 16. (0–3 pkt.)

Dopasuj opis gramatyczny do podkreślonego we fragmencie wyrazu.

Fragment 1. „A po rzekach wóz nacieższy zbieżał”.

- A. przymiotnik w stopniu najwyższym.
- B. przymiotnik w stopniu wyższym.

Fragment 2. „Polne łąki pięknie zakwitnęły”.

- C. wyraz akcentowany na 2. sylabie od końca.
- D. wyraz akcentowany na 3. sylabie od końca.

Fragment 3. „Zboża wstały, wiatr zachodny wieje”.

- E. wyrazy tworzą związek zgody.
- F. wyrazy tworzą związek rzędu.

Zadanie 17. (0–2 pkt.)

Zaznacz poprawne dokończenia zdania.

Do tego samego rodzaju literackiego co tekst III zaliczamy

- A. cykl trenów Jana Kochanowskiego.
- B. „Opowieść wigilijną” Charlesa Dickensa.
- C. „Mazurek Dąbrowskiego” Józefa Wybickiego.
- D. „Pozłacaną rybkę” Barbary Kosmowskiej.

Zadanie 18. (0–2 pkt.)

Zaznacz poprawne dokończenia zdania.

Do tego samego rodzaju literackiego co tekst I zaliczamy

- A. „W pustyni i w puszczy” Henryka Sienkiewicza.
- B. „W pamiętniku Zofii Bobrówny” Juliusza Słowackiego.
- C. „Balladyne” Juliusza Słowackiego.
- D. „Kopciuszka” Charlesa Perraulta oraz „O rybaku i złotej rybce” Aleksandra Puszkina.

Zadanie 19. (0–2 pkt.)

Zaznacz poprawne dokończenia zdania.

Nie możemy zaliczyć ani do tego samego rodzaju literackiego co tekst I, ani do tego samego rodzaju literackiego co tekst III

- A. „Reduty Ordona” oraz „Śmierci Pułkownika” Adama Mickiewicza.
- B. „Felixa, Neta i Niki oraz Gangu Niewidzialnych Ludzi” Rafała Kosika.
- C. „Zemsty” Aleksandra Fredry.
- D. „Dziadów” Adama Mickiewicza.

Przeczytaj tekst IV i wykonaj zadania 20–22.

TEKST IV

Cudzysłów i kropka

Kropkę stawiamy zawsze po cudzysłowie.

Cudzysłów i znak zapytania

Znak zapytania stawiamy albo przed zamykającym cudzysłowem, gdy odnosi się on do treści wyrażenia zawartego w jego obrębie, albo po nim, gdy dotyczy całego zdania; jednocześnie kropka powinna zamykać zdanie oznajmujące, które kończy się cytatem zakończonym znakiem zapytania i cudzysłowem zamykającym.

Źródło: *Wielki słownik ortograficzny PWN*, <https://sjp.pwn.pl/zasady/448-98-D-2-Cudzyslow-i-znak-zapytania;629881.html>

Zadanie 20. (0–2 pkt.)

Na podstawie zasady z tekstu IV zaznacz poprawnie zapisane zdania.

- A. Kochanowski pisał: „Serce roście patrząc na te czasy!”.
- B. Kochanowski pisał: „Serce roście patrząc na te czasy!”
- C. Pamiętamy słowa mistrza: „Nam strzelać nie kazano”.
- D. Pamiętamy słowa mistrza: „Nam strzelać nie kazano.”

Zadanie 21. (0–1 pkt)

Na podstawie zasady z tekstu IV zaznacz poprawnie zapisane zdanie.

- A. Gandalf zapytał wtedy hobbita: „Co chcesz przez to powiedzieć?”
- B. Gandalf zapytał wtedy hobbita: „Co chcesz przez to powiedzieć?”.
- C. Gandalf zapytał wtedy hobbita: „Co chcesz przez to powiedzieć.”?
- D. Gandalf zapytał wtedy hobbita: „Co chcesz przez to powiedzieć”?

Zadanie 22. (0–1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Jeżeli napiszemy zdanie niezgodnie z zasadą z tekstu IV, to popełnimy błąd

- A. fleksyjny.
- B. interpunkcyjny.
- C. ortograficzny.
- D. składniowy.

Zadanie 23. (0–1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Do literatury pięknej zaliczymy

- A. tekst I i IV.
- B. tekst I i III.
- C. tekst II i III.
- D. tekst II i IV.